

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5

Верховна Рада України

Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики розглянув на своєму засіданні 2 липня 2020 року (протокол № 36) проекти законів України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа (реєстр. № 3577), поданий Кабінетом Міністрів України та про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту житлових та інших прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа та прав дітей, які постраждали від домашнього насильства (реєстр. № 3577-1), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Павленком Ю.О. та Солодом Ю.В.

Відповідно до діючого законодавства за дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, а також особами з їх числа зберігається право на житло, в якому вони проживали з батьками, рідними до встановлення опіки, піклування, влаштування в прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, заклади для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, які досягли 16 років, у разі відсутності в таких дітей житла мають право зараховуватися на квартирний облік та соціальний квартирний облік за місцем їх походження або проживання до встановлення опіки, піклування, влаштування в прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, заклади для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Після досягнення 18 років такі діти протягом місяця забезпечуються соціальним житлом до надання їм благоустроєного житлового приміщення для постійного проживання. Таким правом діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування можуть скористатися до 23 років.

За інформацією Міністерства соціальної політики України станом на 01.01.2019 потребували житла:

4 799 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, від 16 до 18 років;

14 839 осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, віком від 18 до 23 років;

8 664 громадян з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, віком до 35 років.

Законопроектами за реєстр. № 3577 та № 3577-1 пропонується:

1) внести зміни до Житлового кодексу Української РСР, законів України «Про житловий фонд соціального призначення», «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» та «Про основи соціального захисту бездомних осіб та безпритульних дітей», якими:

- передбачити, що право на позачергове отримання житла із житлового фонду соціального призначення та забезпечення соціальним або орендованим житлом до надання впорядкованого жилого приміщення для постійного проживання мають також особи з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, після досягнення ними 23 років;

- не враховувати при визначенні середньомісячного сукупного доходу, що дає право на взяття на соціальний квартирний облік, соціальну стипендію, пенсію у зв'язку з втратою годувальника та аліменти для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа;

2) внести зміни до законів України «Про охорону дитинства» та «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» в частині надання можливості дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, особам з їх числа, у тому числі після досягнення ними 23 років, за їх бажанням, отримати грошову компенсацію за належне їм для отримання жиле приміщення;

3) врегулювати питання взяття на облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які досягли 16 років, та осіб з їх числа:

- які перебувають на обліку внутрішньо переміщених осіб;
- місцем походження або проживання яких до влаштування в сім'ї громадян, заклади для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, є населені пункти тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м. Севастополі, та які не перебувають на обліку внутрішньо переміщених осіб.

Альтернативним законопроектом за реєстр № 3577-1 пропонується також внести зміни до законів України «Про охорону дитинства» та «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», якими:

1) передбачити, що до дітей, позбавлених батьківського піклування, відносяться також діти, до обох батьків яких або єдиного з них рішенням суду застосовано обмежувальний припис;

2) надати багатодітним сім'ям право на пільги з оплати за користування житлом та житлово-комунальними послугами, абонентної плати за користування квартирним телефоном без урахування середньомісячного доходу сім'ї;

3) забезпечити можливість взяття на житловий облік дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа, які не перебувають на обліку внутрішньо переміщених осіб, але мають місце походження не тільки із тимчасово окупованих територій, але й із населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримує законодавчі ініціативи законопроектів за реєстр. № 3577 та № 3577-1 в частині посилення гарантій житлових прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського

підклування, та осіб з їх числа. Проте не підтримує пропозицію законопроекту за реєстр. № 3577-1 в частині віднесення до категорії дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, до обох батьків яких або єдиного з них рішенням суду застосовано обмежувальний припис.

Уповноважений Президента України з прав дитини підтримує законопроект за реєстр. № 3577. До законопроекту за реєстр. № 3577-1 Уповноваженим висловлені зауваження, а саме:

- наявність обмежувального припису щодо батьків не можна розглядати як підставу для надання дитині статусу, позбавленої батьківського піклування;
- пропозиція щодо забезпечення можливості взяття на житловий облік дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа, які не перебувають на обліку внутрішньо переміщених осіб, але мають місце походження із населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення не узгоджується із загальним підходом, на якому ґрунтується законодавство України, який полягає у тому, що особливі умови реалізації прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, запроваджуються, якщо на території їх походження державні органи влади не здійснюють своїх повноважень. В населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення, органи влади України здійснюють свої повноваження.

Міністерство соціальної політики України підтримує законопроект за реєстр. № 3577, водночас підтримує також пропозиції законопроекту за реєстр. № 3577-1 щодо віднесення до категорії дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, до обох батьків яких або єдиного з них рішенням суду застосовано обмежувальний припис, а також щодо взяття на житловий облік дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа, які не перебувають на обліку внутрішньо переміщених осіб, але мають місце походження із населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення.

Водночас не підтримується пропозиція законопроекту за реєстр. № 3577-1 щодо надання багатодітним сім'ям права на пільги з оплати за користування житлом та житлово-комунальними послугами, абонентної плати за користування квартирним телефоном без урахування середньомісячного доходу сім'ї. Прийняття такої норми призведе до соціальної нерівності по відношенню до інших категорій осіб, пільги яким надаються з урахуванням доходу.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, погоджуючись з необхідністю посилення захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, висловило щодо змісту законопроектів за реєстр. № 3577 та № 3577-1 низку зауважень та пропозицій.

Зокрема, щодо необхідності чітко визначити вік, з якого діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, можуть отримати грошову компенсацію за належне їм жиле приміщення та щодо необхідності внесення змін до законів України «Про житловий фонд соціального призначення» та «Про основи соціального захисту бездомних осіб та безпритульних дітей» в частині надання права таким дітям на отримання відповідної компенсації.

Члени Комітету безперечно підтримують ідею законопроектів щодо необхідності врегулювання питання забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Підтримується також пропозиція альтернативного законопроекту за реєстр. № 3577-1 щодо необхідності врегулювання питання взяття на житловий облік дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа, які не перебувають на обліку внутрішньо переміщених осіб, але мають місце походження із населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення.

Відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ці та інші пропозиції, що надійшли до Комітету, можливо буде у подальшому врахувати під час підготовки законопроекту до розгляду у другому читанні.

З урахуванням проведеного обговорення, Комітет рекомендує Верховній Раді України:

проекти законів України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа (реєстр. № 3577), поданий Кабінетом Міністрів України, та про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту житлових та інших прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа та прав дітей, які постраждали від домашнього насильства (реєстр. № 3577-1), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Павленком Ю.О. та Солодом Ю.В., включити до порядку денного сесії Верховної Ради України;

проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа (реєстр. № 3577), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду в першому читанні, відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, прийняти за основу з урахуванням пропозицій, висловлених у висновку Комітету;

проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту житлових та інших прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа та прав дітей, які постраждали від домашнього насильства (реєстр. № 3577-1), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Павленком Ю.О. та Солодом Ю.В., відхилити, врахувавши деякі положення цього законопроекту при доопрацюванні законопроекту за реєстр. № 3577 до другого читання.

Співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено народного депутата України - голову підкомітету у справах сім'ї та дітей Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Рябуху Тетяну Василівну.

Проекти Постанов Верховної Ради України додаються.

Додаток: на 2 аркушах.

Голова Комітету

Микита ПОТУРАЄВ

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Потураєв Микита Русланович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000002A672E00BEAE8000
Дійсний до: 14.02.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-14/03-2020/98788 від 07.07.2020

133626